

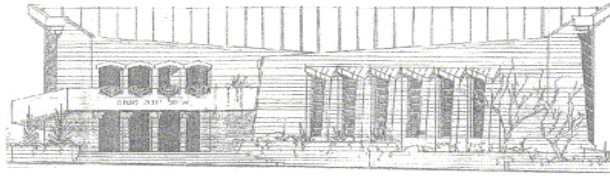
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה לפי תרומה תשע"א מאת הרב דוד אברהם ספקטור בנושא:

הכרובים !?

שבת שלום וחודש טוב. מסופר (שרי מאה חלק ו', פרק ד', עמ' 62) שפעם שאלו את הרב אייזיק חריף, רבה של סלוני (לפני כ-150 שנה) "אם צריכים לעשות מעשים לבנין הארץ או לחכות למשיח? השיב להם: בתוך תפלת שמונה עשרה יש שלוש תפילות סמוכות: רפאנו ונרפא, ברחם עלינו, ותקע בשופר גדול. היינו תפילה בשביל רפואה, תפילה בשביל פרנסה ותפילה בשביל הגאולה. והרי זה פלא: עשירי סלוני מעולם לא באו אלי לשאול כשהיה חולה בביתם, אם עליהם ללכת לרופא או צריכים לחכות לעזרת ה'. סוחר סלוני, כשפרנסתם היתה לקויה, מעולם לא באו אלי לשאול, אם מותר לעשות משהו להיטיב הפרנסה או לא. (אבל) כיון שבאו לגאולה, באים אצלי לשאול, אם מותר לעשות משהו (כדי לקדם את) הגאולה או צריך לחכות (למשיח)? (והסביר ר' אייזיק חריף ההבדל): רפואה ופרנסה נוגעת לכל אחד באופן פרטי, לפיכך אינם סומכים על התפילה בלבד, אבל מכיוון שהגאולה שייכת לכלל ישראל, כבר באים בטענות ובשאלות, כדי למנוע עצמם מלעשות... היום 150 שנה יותר מאוחר, ב"ה כבר לא באים לשאול אם לקדם את הגאולה או לחכות למשיח. אנחנו חיים ופועלים כבר בתוך הגאולה, בתוך מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו. גם הפרשיות על המשכן והמקדש שמתחילות השבת בפרשת תרומה ומסתיימות בהקמת המשכן בפרשת שמיני, כבר לא רחוקות כל-כך מאיתנו, אחרי ש"הר הבית בדינו". כשהייתי ילד שמעתי שיש TEMPLE מקדש באמריקה. התפלאתי, חשבתי שהמקדש, ה TEMPLE אמור להיות בירושלים. עד שהסבירו לי שכך נקרא בית התפילה של הרפורמים. הם ראו בבית הכנסת המקומי שלהם את התחנה האחרונה, את השיא. ומחקו מסידור התפילה את ציון וירושלים ובפרט השאיפה לבנין המקדש "הטמפל" של כלל ישראל בירושלים. לעומת זה אנו קוראים לבית הכנסת: מקדש מעט LITTLE, SMALL TEMPLE אין אנו מסתפקים בבית תפילה לקהילה אלא שואפים למקדש בירושלים, לבית הגדול והקדוש של כל עם ישראל. אמנם יש דברים תמוהים במקדש, כמו בא במסכת יומא נד: "בשעה שהיו ישראל עולין לרגל (למקדש), מגלגלין (פותחים) להם את הפרוכת (של קודש קודשים), ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה (רש"י: מחבקים זה את זה), ואומרים להן: ראו חיבתכם (של עם ישראל) לפני המקום (לפני ה') כחיבת זכר ונקבה." יש כאן שני דברים תמוהים, לא מובנים בכלל. דבר ראשון, הלא נאמר בסיני "לא תעשה לך פסל" ואיך כאן בקדש הקדשים יש שני פסלי אדם, שני הכרובים עם פני תינוק ותינוקת. והדבר השני שממש לא מובן היא שכאן בקודש הקדשים של עם ישראל יש דברים שהצניעות יפה להם, כחיבת זכר ונקבה. ובאמת כאשר בחורבן הבית הראשון נכנסו הבבלים לקודש הקדשים הם מאד תמהו על זה, כמו בא בהמשך הגמרא: "בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה, הוציאו לשוק ואמרו: ישראל הללו, שברכתן ברכה וקללתן קללה, יעסקו בדברים הללו?" על שתי השאלות האלה משיב הרב א"ה קוק (אורות המצות, אוצרות הראי"ה ח"ד, עמ' 40) באופן עמוק: "במקום האמת (בקודש הקדשים) ... אין קץ (אין סוף, אין גבול) ל... יופי..., אמנם במקום שהאמת כהה (חלשה, מחוץ למקדש) צריך היופי להיות מוגדר (זאת אומרת: פסל אדם חסר וצנוע). על-כן הוזהרנו (מחוץ למקדש)... מעשיית פסל אדם (שלם), (כדי להגביל היופי (החיצוני) ("שלא להמשך אחריה הרבה"). אמנם להורות (ללמד) שבמקום הצדק האמיתי (זאת אומרת במקדש) אין שום כיעור נמצא (אין שם משהו מכוער, הכל שם טהור בלי מחשבת ע"ז או מחשבה לא צנועה) על כן בית המקדש הוא נוי של עולם (זבחים נד:) ובו הותרו כרובים (פסלי אדם שלימים ויפים) ועוד (מלכים א-ז, לו): קמער איש וליזת (כחיבת זכר ונקבה)." מסביר הרב קוק שבית המקדש הוא בעצם שטח EX-TERRITORIALI, מחוץ לשטח עולם הזה, כמו שבשגרירות אנגליה בתל-אביב חלים חוקי אנגליה ולא חוקי מדינת ישראל, כך בהר הבית, בבית המקדש חלים חוקי עולם הבא, חוקי גן עדן ולא חוקי עולם הזה. בגן עדן היו אדם וחיה לבד לבד עם הקב"ה, מי חשב שם בכלל על עבודה זרה? כך גם בקודש הקדשים מקום הכרובים, נמצאים לבד לבד עם השכינה, עם הקב"ה. מי חושב שם בכלל על עבודה זרה ולכן שם ורק שם מותרים פסלי אדם שלמים. ועוד שבגן עדן לפני חטא אדם הראשון היתה הנשמה מאירה לגמרי את הגוף. והגוף היה קדוש וטהור (ב, כה) וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ. אין שם מחשבה לא טהורה ולא צנועה וכך היה גם בקודש הקדשים כאשר שני הכרובים היו פניהם איש אל אחיו כחיבת איש ואשה. אבל בעולם הזה שלנו, לא תמיד הגוף קדוש ולגמרי מואר מאור הנשמה ולפעמים הוא גם חוטא ולכן כן יִתְבַּשְׁשׁוּ ומכסים אותו (ג, ז): וַיִּתְּפְרוּ עֲלָה תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת. זה הבבלים לא יכלו להבין ולכן שאלו "ישראל... יעסקו בדברים הללו?" יש עוד הלכה תמוהה בענין המקדש בימינו. נפסק בשלחן ערוך (יורה דעה קמא, ח): "לא יעשה בית, תבנית היכל כשיעור גבהו וארכו ורחבו. מנורה, תבנית מנורה (עם שבעה קנים). "והשאלה למה לא? הלא יש לעשות דברים "זכר למקדש" (ר"ה ל), אלא יש מצוה של "מורא מקדש" (ויקרא יט, ל) ומקדשי תיקאו, אפילו רחוק מהמקדש (מועדי רא"ה קסז). ואין לבנות בית פרטי כמו ההיכל. מקדש TEMPLE יש רק אחד ורק בירושלים ולכל עם ישראל שיעלה לציון ברנה ובעבודת בית המקדש נשמח כולנו במהרה בימינו.